

- 1 תלמוד ירושלמי מסכת יבמות פרק א דף ב טור ג/ה"א
- 2
- 3 רבי יסא אמר איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש רבי יוחנן אמר הוא אינו חייב על החלוצה והאחין
- 4 חייבין על החלוצה בין הוא ובין אחים חייבין על הצרה רבי שמעון בן לקיש אמר בין הוא בין אחין אינן חייבין
- 5 לו על החלוצה ולא על הצרה רבי אמי מחליף שמועתא אמר רבי זעירא קומי רבי יסא והא רבי אמי מחליף
- 6 שמועת' אלא דעון דעון אית לרבי יוחנן ואפילו תאמר דעון דעון אית לרבי יוחנן דעון דעון אית לרבי שמעון בן
- 7 לקיש מילתיה דיצחק בר איסטייא מסייעא לר' אמי ומליהון דרבנן מסייעין לר' יסא דאמ' ר' ירמיה ר' בא
- 8 תריהו בשם ר' חייה בר בא הכל מודין בצרה שהוא חייב מה פליגין בחלוצה ר' יוחנן אמ' הוא אינו חייב על
- 9 החלוצ' והאחין חייבין על החלוצ' מליהון דרבנ' אמר' חלוצה פטור שמעו' בא בעא קומי ר' יוחנן מה בין
- 10 חולץ ומה בין מגרש א"ל את סבור חליצה קניין אינה אלא פטור אין האחין חייב' עליה מש' אשתו של חולץ
- 11 אבל חייב' עליה מש' אשתו של מת ר' יודן בעא כמה דאמ' בין הוא בין אחין אי' חייבין על החלוצ' אבל חייבין
- 12 על הצרה ניחא הוא אינו חייב על החלוצ' שכבר נרא' לפטור בה וחייב על הצרה שלא נראה לפטור בה אחין
- 13 מה בין חלוצה אצלו מה בין צרה אצלו חזר ואמר אין את יודע משם מה את מחייבו אי משום אשתו של חולץ
- 14 אי משו' אשתו של מת אמר רבי יוסי מה את סבור חליצה קניין אינה אלא פטור אין האחין חייבין אליה משום
- 15 אשתו של חולץ אבל חייבין עליה משום אשתו של מת רבי יודן בעי כמאן דאמר הכל מודין בצרה שהוא חייב
- 16 קידש אחד מן השוק את אחת מהן ובא היבם וחלץ לה ובא עליה ופקעו ממנ' קידושין חלץ לחברתה ובא עליה
- 17 למפריעה חלו עליה קידושין אמר רבי שמי לא כן אמר רבי ינאי נמנו שלשים וכמה זקנים מניין שאין קידושין
- 18 תופסין ביבמה תלמוד לומר לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר שלא יהא לה הוייה אצל אחר אמר ליה רבי
- 19 יוחנן ולא מתניתה היא או לאחר שיחלוץ לך יבמיך אינה מקודשת והיה ר' יוחנן מקלס לה הזלים זהב מכיס
- 20 בני אל יליזו מעיניך חכם בני ושמח לבי תן לחכם ויחכם עוד ישמע חכם ויוסף לקח אמר רבי שמעון בן לקיש
- 21 בתר כל אילין קילוסייא יכול הוא אנא פתר לה כרבי עקיבא דרבי עקיבא אומר יש ממזר ביבמה אלא תמן
- 22 יבמה אחת והכא שתי יבמות שנייא היא איסור יבמה אחת שנייא היא איסור שתי יבמות רבי יודן בעא כמאן
- 23 דאמר הוא אינו חייב על החליצה אבל חייב הוא על הצרה חליצה פטור ביאה פטור כמה דתימר חלץ לה
- 24 נאסרה לאחין ודכוותה בא עליה נאסרה לאחין תני רבי חייה מת הראשון ייבם השני מת השני ייבם השלישי
- 25 אמר רבי יוסי מה את סבר היא חליצה היא
- 26 ביאה כיון שחלץ לה נעקרה הימינה זיקת המת למפריעה למפריעה חל עליה איסורו של מת אצל האחין אבל
- 27 אם בא עליה אשתו היא ותני רבי חייה מת הראשון ייבם השני מת השני ייבם השלישי
- 28
- 29 ספר המצוות לרמב"ם שורש א
- 30
- 31 והתמה מפני מה מנו מצות עשה שהם מדרבנן כמו שזכרנו ולא מנו גם כן מצות לא תעשה שהם מדרבנן. וכמו
- 32 שמנו במצות עשה נר חנוכה ומקרא מגלה ומאה ברכות בכל יום והלל היה להם למנות גם כן בכלל מצות לא
- 33 תעשה אחת ועשרים שניות באחת ועשרים מצות לא תעשה כי כמו שכל ערוה וערוה לא תעשה דאורייתא כך
- 34 כל שניה ושניה לא תעשה מדרבנן כמו שבארו ואמרו (יבמות כ א) שניות מדברי סופרים וכבר התבאר
- 35 בתלמוד (שם) שמאמר המשנה איסור מצוה רוצה בו השניות ואמרו מאי מצוה מצוה לשמוע דברי חכמים. וכן
- 36 היה להם למנות בכלל אחות חלוצה שהיא מדברי סופרים (שם מא א וש"נ). ובכלל אם נמנה כל עשה דרבנן
- 37 וכל לא תעשה דרבנן יהיה זה עולה לאלפים רבים. וזה דבר מבואר. והכלל כי כל מה שהוא דרבנן לא ימנה
- 38 בכלל תרי"ג מצוות. כי הכלל הזה הוא כולו כתוב בתורה אין בו דבר דרבנן כמו שנבאר. ואמנם היותם מונים
- 39 קצת הדברים שהם דרבנן ועוזבים קצתם בבחירה מהם הוא ענין אי אפשר לקבלו בשום פנים, אמרו מי
- 40 שאמרו. הנה בארנו ענין זה השורש ומופתו עד שלא נשאר בו ספק כלל על שום אדם:
- 41
- 42 השגות הרמב"ן לספר המצוות שורש א
- 43
- 44 והתשובה השלישית לבי אליה אשית והנה גנבתה רוח קדים חרישית. אמר הרב זצ"ל [יט] והפליאה הגדולה
- 45 לאי זה עניין מנו מצות עשה שהן מדרבנן ולא מנו כמו כן מצות ל"ת שהן מדרבנן וכמו שמנו במצות עשה
- 46 מקרא מגלה ונר חנוכה ומאה ברכות והלל היה להם למנות כמו כן בכלל ל"ת אחת ועשרים שניות באחת

1 ועשרים ל"ת ואחות חלוצה. ודעת בעל הלכות גדולות בזה לא נפלאות היא ולא רחוקה היא שכל גזרה שגזרו
 2 חכמים לעשות סייג לתורה דלא ליגע באיסורא דאורייתא אינה באה בחשבון הזה כעניין שעה ששית בחמץ
 3 דעבדו רבנן הרחקה יתירא כי היכי דלא ליגע באיסורא דאורייתא זו אינה מצוה בעצמה שתהא ראויה להמנות
 4 אבל הוא גדר למצוה שלתורה וחלק ממנה. והשניות כולן משום סרך הן ומטעם גזרה אסרו אותן כמו שאמרו
 5 בגמר יבמות (כא א) הכא אי לאו שניות קא פגע בערוה. ושם (כא ב) אמרו עוד היא גופה גזרה ואנן ניקום
 6 ונגזור גזרה לגזרה אמר רבא אטו כולהו לאו גזרה לגזרה ניהו. הרי שכולן גזירה הן. אבל מקרא מגלה ונר
 7 חנכה והלל ומאה ברכות וכל שמנאן בעל ההלכות מצות בפני עצמן הן שנצטוינו בהן מב"ד הגדול ואין בהן
 8 משום גזרה והרחקה מאיסורי התורה, ואלו השניות גם כן לא נסמכו ללאו דלא תסור שאין להם עניין
 9 במשמעות התורה ואין חכמים יכולין לכלול אותם באיסור תורה אלא הן וכיוצא בהן נסמכו למצות עשה
 10 ושמרתם את משמרת. ודרשו שם במסכת יבמות (כא א) עשו משמרת למשמרתי והקשו הא דאורייתא היא
 11 דאורייתא היא ופרשוה רבנן כל התורה נמי רבנן פירשוה מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא כמו שסמכו השאר
 12 ללאו דלא תסור נמי אסמכתא בעלמא

13
 14 פירוש המשנה לרמב"ם מסכת כלים פרק יז משנה יב

15
 16 וצריך אני להזכיר כאן כלל גדול התועלת והוא אמרם בתוספת מקות כזית מן המת וכעדשה מן השרץ ספק יש
 17 בהן כשעור ספק אין בהן ספקו טמא, שכל דבר שעיקרו מן התורה ושעורו מדברי סופרים ספקו טמא. וזכור
 18 כלל זה כי בו תדע בכל מקום שיהיה לך ספק באיזה שעור שיהיה אם תנהוג בו להחמיר או להקל, ואל יטען
 19 אמרו שעורו מדברי סופרים עם הכלל שבידינו שכל השעורין הלכה למשה מסיני, כי כל מה שלא נתבאר
 20 בלשון התורה מדברי סופרים קוראין אותו ואפילו דברים שהן הלכה למשה מסיני, כי אמרו מדברי סופרים
 21 משמעו שהדבר קבלת הסופרים ככל הפירושים וההלכות המקובלות ממשה, או תקון סופרים ככל התקנות
 22 והגזרות. וזכור גם את זה.

23 :
 24 רמב"ם הלכות אישות פרק א הלכה ב

25
 26 וליקוחין אלו מצות עשה של תורה הם, ובאחד משלשה דברים האשה נקנית, בכסף או בשטר או בביאה,
 27 בביאה ובשטר מן התורה ובכסף מדברי סופרים, וליקוחין אלו הן הנקראין קידושין או אירוסין בכל מקום,
 28 ואשה שנקנית באחד משלשה דברים אלו היא הנקראת מקודשת או מאורסת. +/השגת הראב"ד/ בביאה
 29 ובשטר מן התורה ובכסף מדברי סופרים. א"א זה שבוש ופרוש משובש הטעהו +.

30
 31 רמב"ם הלכות אישות פרק ג הלכה כ

32
 33 המקדש בביאה הרי אלו קידושי תורה, וכן בשטר מתקדשת בו מן התורה, כשם שגומר ומגרש שנאמר
 34 +דברים כ"ד+ וכתב לה ספר כריתות כך גומר ומכניס, אבל הכסף מדברי סופרים (וכן דין הכסף דין תורה
 35 ופירושו מדברי סופרים) מ שנאמר כי יקה איש אשה ואמרו חכמים לקוחים אלו יהיו בכסף שנאמר +בראשית
 36 כ"ג+ נתתי כסף השדה קח ממני. +/השגת הראב"ד/ ואמרו חכמים לקוחין יהיו בכסף. א"א אין פרצה גדולה
 37 מזו ופי' משובש ששמע בתינח דקדש בכספא (כתובות ג' וש"נ) הוא הטעהו בזה ועם כל זה לא היה לו לטעות
 38 ולא היה לו לכתוב

39
 40 רמב"ם הלכות אישות פרק א הלכה ו

41
 42 ויש נשים אחרות שאסורות מפי הקבלה א ואיסורן מדברי סופרים והן הנקראות שניות מפני שהן שניות
 43 לעריות וכל אחת מהן נקראת שנייה, ועשרים נשים הן ואלו הן: א, אם אמו וזו אין לה הפסק אלא אפילו אם
 44 אם אמו עד מעלה מעלה אסורה, ב, אם אבי אמו בלבד,

45

- 1 לחם משנה הלכות אישות פרק א הלכה ו
2
3 ויש נשים אחרות וכו'. הקשה הרב ב"י דהיכי קאמר מפי הקבלה כיון דאינו אלא משום גזירה דעירות. ונראה
4 דמשום דאמרו בגמרא בפרק כיצד (דף כא) רמז לשניות מן התורה מנין שנאמר כי את כל התועבות [האל וכו'
5 האל] קשות מכלל דאיכא רכות. עוד אמרו שם דשלמה גזר עליהם ומשום הא אפשר דקראם רבינו ז"ל דברי
6 קבלה:
7 .+
8 רמב"ם הלכות אישות פרק ד הלכה יד
9
10 המקדש אחת מן השניות או מאיסורי לאוין או מאיסורי עשה, וכן היבם שקידש צרת יבמה, הרי זו מקודשת
11 קידושין גמורין, חוץ מיבמה שנתקדשה לזר שהיא מקודשת בספק, נסתפק להכמים אם הקידושין תופסין
12 ביבמה כשאר חייבי לאוין או אין קידושין תופסין בה כערוה, ואע"פ שאסור לו לכנוס אחת מכל אלו הרי זה
13 מגרש בגט .
14 רמב"ם הלכות אישות פרק א הלכה ח
15
16 ויש שאיסור ביאתן בעשה ואינו מחייבי לאוין ושלשה הם, מצרי ואדומי דור ראשון ודור שני אחד זכרים ואחד
17 נקבות, ובעולה לכהן גדול, לפי שלא נאמר באלו לא יבוא או לא יקח אלא מכלל שנאמר +דברים כ"ג+ דור
18 שלישי יבוא להם בקהל ה' אתה למד שדור ראשון ושני לא יבוא, ומכלל שנאמר +ויקרא כ"א+ והוא אשה
19 בבתוליה יקח אתה למד שאינה בתולה לא יקח, ולא הבא מכלל עשה הרי הוא כעשה.
20
21 לחם משנה הלכות אישות פרק א הלכה ח
22
23 ויש שאיסור ביאתן בעשה ואינו מחייבי לאוין ושלש הן. תימה אמאי לא מנה האחרת והוא רביעית שהוא
24 כשכנס את יבמתו לישא צרתה הוא או אחיו דהוא בעשה וכמו שכתב רבינו ז"ל בהלכות יבום וחליצה פ"א
25 הכונס את יבמתו נאסרו צרותיה עליו ועל שאר האחין וכו' הרי זה עובר בעשה שנאמר יבמה יבא עליה ולא
26 עליה ועל צרתה כו'. ועוד קשה למה לא מנה זה במנין המצות בעשה אחרת. מיהו לזה יש לומר דכיון שכתב
27 מצות עשה ליבם שנאמר יבמה עליה הוי בכלל זה האי דהך עשה דעובר כאן אינו עולה אלא אותו עשה דיבמה
28 וכו' דעליה לחוד לאו עשה הוא וא"כ איך ימנה אותו רבינו ז"ל בתרתי כיון דהכל עשה אחת אבל לקושיא
29 הראשונה צ"ע. אחר כך מצאתי לה"ה ז"ל שהוקשה לו בפרק שני. וע"ק למה לא מנה לישא עובדת כו"ם
30 שאסור משום לא תתחתן בם. מיהו הא לא קשיא דלא מנה אלא נשי ישראל ישראליות הפסולות אבל לא
31 עובדת כו"ם דאינם מן המנין:
32
33 משנה למלך הלכות אישות פרק א הלכה ח
34
35 ויש שאיסור ביאתן בעשה וכו'. מבואר בגמרא פרק אלו נערות. ואיכא למידק אמאי לא מנה הכונס את יבמתו
36 דנאסרו צרותיה עליו ועל האחים בעשה כדאיתא בפ"ק דיבמות (דף י"א) וכ"פ רבינו ז"ל לקמן פ"א מהלכות
37 יבום דין י"ב וז"ל הכונס את יבמתו נאסרו צרותיה עליו ועל שאר האחים ואם בא הוא או אחד מהאחים על
38 צרתה ה"ז עובר בעשה שנאמר יבמה יבא עליה לא עליה ועל צרתה ולא הבא מכלל עשה עשה ע"כ. וכבר
39 ראיתי להרב בעל לח"מ שנתעורר בזה והניח הדבר בצ"ע. (א"ה עיין בהלכות יבום שכתב ה"ה דהרמב"ן
40 השיגו בזה יע"ש). והנראה אצלי בזה הוא דרבינו לא מנה אלא אלו שבאה עליהם אזהרה מיוחדת לאיסור
41 וכגון מצרי ואדומי שצריך שיהיה חיוב שדור שלישי יבא לאו למימרא שיהיה חיוב שדור שלישי יבא אלא
42 עיקר הכתוב הוא לדיוקא הא דור א' וב' לא יבא. וכן והוא אשה בבתוליה יקח אינו מוזהר הכ"ג ליקח אשה
43 יותר משאר אדם ואם לא נשא אשה פשיטא שלא ביטל עשה זו ודוקא ביום הצום צריך שיהיה לו אשה משום
44 דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו ועיקר הכתוב לא בא אלא לאסור עליו אם אינה בתולה הרי זה דומה למה שמנה
45 רבינו במנין מצות עשה לבדוק בסימני בהמה ובסימני העוף ודכוותם וביאור מצות אלו הוא שאנו רשאים
46 לאכול הטהורים ולא הטמאים והאוכל מהטמאים עובר בעשה דהיינו לאו הבא מכלל עשה וכמ"ש ה"ה רפ"א

1 מהלכות מאכלות אסורות יע"ש. אבל קרא דיבמה יבא עליה לגופה איצטריך שהיא מצות עשה ליבם אשת
2 אחיו אלא דמיתורא דעליה דרשינן דבא למעט הצרות. וראיה לזה שהרי רבינו לא מנה האיסורין אלא מנין
3 האזהרות שבא בהן שהרי כשמנה חייבי לאוין לעיל דין ז' כתב שהם ט' וכשתדקדק תראה איך מנה עמוני
4 ומואבי בא' ושני גופים מוחלקים הם אלא כיון שלא בא עליהם אלא אזהרה אחת כדכתיב לא יבא עמוני ומואבי
5 לא מנאם אלא בא' ה"נ גבי חייבי עשה לא מנה אלא אלו שבא עליהם אזהרה מיוחדת:
6 ותו איכא איסורי עשה והוא אשה שנסתרה אחר קינוי דאסורה לבעלה משום דכתיב ונטמאה וליכא לאו אלא
7 היכא דודאי זינתה וכמ"ש ה"ה בפ"א מהלכות גירושין דין י"ד ואיסור זה חשיב איסורי עשה כמ"ש

8
9 חידושי הרשב"א מסכת יבמות דף יא עמוד א

10
11 ה"ג רש"י ז"ל חד אמר בעשה וחד אמר בכרת. וכן הוא בפר"ח ז"ל ובהלכות הרב אלפסי ז"ל ומפרשי לה
12 משום דכתיב אשר לא יבנה את בית אחיו בית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים ולא הבא מכלל עשה עשה,
13 ואינו מחזור דהא לא כתיב יבנה בית אחיו דאשר לא יבנה כתיב, ועוד דלפירושו לא גרסינן באו או אחד מן
14 האחין דלגבי אחין ודאי קאי בלא יבנה לר' יוחנן ולא איכא כדאיתא בשמעתין ובכל הספרים גרסי' הוא או
15 אחד מן האחין. והרמב"ם ז"ל פירש משום דכתיב יבמה יבא עליה ולא עליה ועל חברתה כדדרשינן
16 בעלמא אותה ולא אותה ואת חברתה בפרה (פ"ג מ"ז) ובסוטה (ח' א'), וגם זה אינו מחזור מדגרסינן אחד מן
17 האחין בכל הספרים, ועוד שלא מצינו כן בשום מקום ובפירוש דרשינן לה בפרק החולץ מבית אחד הוא בונה.
18 אבל ר"ת ז"ל גריס חד אמר בלאו והביא ראיה שהרי חלוצתו בלאו מאשר לא יבנה כיון שלא בנה שוב לא
19 יבנה וכן נמי צרת חלוצתו והלכך הוא הדין לצרת כנוסתו דהא חליצה ויבום כהדדי נינהו וכל שנפטרה בין על
20 ידו בין ע"י האחין בין על ידה בין ע"י חברתה בין בחליצה בין ביבום קרינן בה כיון שלא בנה שוב לא יבנה,
21 ותלמודא דנקיט בפ' החולץ בית אחד הוא בונה ואינו בונה שתי בתים לאו בית אחיו קא דריש אלא משום לא
22 יבנה קאמר כלומר אינו בונה הבית השני כיון שלא בנאו, וריהטיה נקט ואזיל. ועוד הביא ראיה מדתנן בפרק
23 ר"ג אין אחר ביאה כלום ואוקימנא בגמ' כר"ע דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ואי ס"ד חייבי עשה
24 נינהו הא מני דלא אשכחן תנא דסתם לן כר' ישבב דאמר כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר, ועוד דרבי
25 ישבב גופיה לא איבריר אי אפילו חייבי עשה קאמר או לא כדאמרינן בקדושין פרק האומר ובכתובות פ' אלו
26 נערות (ל' א') הניחא לר' ישבב אי לאפוקי מטעמא דר' סימאי קא אתי אלא אי טעמא דנפשיה קאמר ואפילו
27 חייבי עשה נמי מאי איכא למימר, ואם איתא תפשוט מהא דקתני בפ' ר"ג אין לאחר ביאה כלום דר' ישבב
28 טעמא דנפשיה קאמר ואפילו בחייבי עשה אין קדושין תופסין לר"ע, אלא ודאי ש"מ דלא תעשה גרסינן ובפ'
29 ר"ג הארכת יותר בס"ד.

30
31 תוספות הרא"ש מסכת יבמות דף יא עמוד א

32
33 וחד אמר בעשה. ה"ג רש"י וכן בה"ג ופירש משום דדרשינן בית אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים ולא
34 הבא מכלל עשה עשה. וקשה כיון דאיצטריך קרא לגופיה שלא ייבם שתיהן מנ"ל דאתא קרא לנתקו מכרת,
35 בשלמא לעיל אייתר לא יבנה לנתקו מכרת ללאו, ועוד הקשה ר"ת מהא דתנן לקמן בפ' ר"ג אין אחר ביאה
36 כלום כלומר דלא תפסי קדושין בשנייה אחר שיבא על האחת, ואי בעשה קיימא הא מספקא לן בקידושין
37 ובכתובות אי ר' ישבב דאמר כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר אי לאפוקי מדר' סימאי קאתי דקאמר
38 דמודה ר"ע באלמנה לכ"ג דאין הולד ממזר אבל בחייבי עשה מודה ר' ישבב דאין הולד ממזר או אי טעמא
39 דנפשיה קאמר וס"ל דאפ"י בחייבי עשה הולד ממזר, תיפשוט מהכא דטעמא דנפשי' קאמר וס"ל דאפילו בחייבי
40 עשה דאי לא תימא הכי מתני' דפ' ר"ג דמשמע דלא תפסי בהו קידושין כמאן, ואומר ר"ת דגרסינן חד אמר
41 בלאו וכן [גרס] ר"ח דכשיבם האחת קאי על הצרה בלא יבנה דקרי ביה בצרה כיון שלא בנה שוב לא יבנה
42 אותה, וגרסינן שפיר וחזר ובא הוא או אחד מן האחים על צרתה, אבל לפרש"י דגריס בעשה לא פליגי אלא
43 באחין אבל איהו לכ"ע בעשה, דבית אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים קאי על המייבם ועל הצרה. וקשיא לי
44 דלפירוש ר"ת נמי אמאי הוי המייבם בכרת על הצרה לריש לקיש הא לא יבנה קאי על המייבם ועל הצרה,
45 בשלמא לעיל כשחלץ ליבמה קאי לא יבנה על החולץ ועל החלוצה ואיהי לאו שליחות דצרה קא עבדא הלכך
46 קאי עליה בכרת אבל הכא לא יבנה קאי על המייבם ועל הצרה, ואת"ל דלא דריש לא יבנה על הצרה מנ"ל דר'

- 1 יוחנן דריש לה ופליגי בהך דרשא, י"ל דמסתבר למימר דפליגי בהכי דר"ל בעי לאשוויי צרה בין שנפטרה
2 בחליצת חבירתה ובין שנפטרה בביאת חבירתה וכן ר' יוחנן קא משוי להו.
3
- 4 בית הבחירה למאירי מסכת יבמות דף יא עמוד א
5
- 6 ולא סוף דבר בנולדו לאחר מיתה קודם חליצה אלא אף לאחר חליצה שהחליצה אינה קנין שנאמר שבהיתר
7 מצאה שאינה אלא פטור וכן שנאווה בתלמוד המערב ירוש' פ"א ה"א ויש מפרשים מתרץ לה לרבנן דוקא
8 ובנוולד לאחר חליצה ודעתם לשיטת ר' שמעון שמאחר שנולד לאחר שחליץ הלכה לה זיקת נשואין הראשונים
9 והוה ליה כיבם ואחר כך נולד ונמצא לשיטה זו שלדברי ר' שמעון מת חליץ ונולד כמת יבם ונולד ואין נראה כן
10 שאין טעמו של ר' שמעון ביבם ואחר כך נולד אלא מפני שמוצאה בהיתר אבל זה שחליץ באיסורא משכח לה
11
- 12 תוספות מסכת יבמות דף כ עמוד א
13
- 14 האי איסורא דאית ליה התיירא - דפקע איסור אשת אח דיכול להחזירה לאחר שגרשה וכי היכי דפקע ליה לגבי
15 ידידה איסור אשת אח פקע נמי לגבי אחיו הנולד וה"ל אשת אחיו שהיה בעולמו.
16
- 17 תלמוד בבלי מסכת גיטין דף פ עמוד ב
18
- 19 כל עריות שאמרו כו'. נישאו אין, זינו לא,
20
- 21 רש"י מסכת גיטין דף פ עמוד ב
22
- 23 זינו לא - אינה אסורה להתייבם דנישאו חמור שמא יאמרו חליץ לה וניסת וחזר לכונסה משנתגרשה והוה ליה
24 נושא את חלוצתו דקם ליה בלא יבנה.
25
- 26 חכמת שלמה מסכת גיטין דף פ עמוד ב
27
- 28 רש"י בד"ה זינו לא כו' דקם ליה בלא יבנה כו' נ"ב לא אוכל להבין זה דהא אשת אחיו ממש וחייב כרת ולא
29 אמרינן שקם בלא יבנה אלא היכא שלא נשאת אחר חליצה שלא יכול שוב ליבמה אבל היכא שנשאה אחר כך
30 דהוה ליה כגרושת אחיו ממש ונראה בעיני ט"ס הוא שהרי התוס' גם כן לא הביאו ודו"ק. (עיין במהרש"א:)
31
- 32 מהרש"א חידושי הלכות מסכת גיטין דף פ עמוד ב
33
- 34 בפרש"י בד"ה זינו לא כו' וה"ל נושא את חלוצתו דקם ליה בלא יבנה עכ"ל כתב מהרש"ל לא אוכל להבין דהא
35 אשת אחיו ממש כו' אבל היכא שנשאה אחר כך דה"ל כגרושת אחיו ממש כו' עכ"ל ואני תמה עליו מהיאך יצא
36 לו דין זה דה"ל כגרושת אחיו ואי משום שכבר נשאה אחר הרי מדינא שרי לייבמה אחר כך אי לאו משום
37 דמחלפא באשה שהלך בעלה למדה"י כדאמרינן בהדיא ביבמות פרק האשה יבמה קידושין אין בה נשואין יש
38 בה ומשום דמיחלפא כו' אלא הכא משום דחליץ לא קם ליה בלא יבנה ודברי רש"י אמת הן בלי גמגום וק"ל:
39
- 40 ספר הישר (חלק התשובות) סימן ס
41
- 42 [תשובה] אחרת. (בענין שומרת יבם שנתקדשה לאחר).
43
- 44 +השאלה והתשובה כבר הובאה בספר הישר על יבמות בדפוס דף ז' ע"ב סימן כ"ג. ועוד בתוס' יבמות דף צ"ב
45 ע"ב ד"ה נותן ובריטב"א ובמרדכי שם ועיין בתשובות מיימוני לה' אישות סי' ל"ז וטור וב"י אה"ע סי' קנ"ט. +
46 בא מעשה לפני ר' ביבמה שמת בעלה ולא ידעה שיש לה יבם והלכה ונתקדשה לשוק ולא היה יודע המקדש

- 1 שהיא זקוקה ליבם ובעודה ארוסה נודע הדבר ולא נשאה המקדש. ושאלו את רבנו אי קנסינן למקדש להוציא
2 או לא .
3
4 והשיב כי לא מצינו קנס בשומרת יבם שנתקדשה לשוק אלא א"כ נשאת ונמצאו הצרות איילונית +גיטין דף פ'
5 ע"א. + והאי דיבמות פרק האשה רבה +דף צ"ב ע"ב+ הכי פירושו אמר רב יהודה אמר רב מניין שאין קידושין
6 ביבמה ת"ל לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר לא תהא בה הויה לזר ושמואל אמר בענויתנו /בעניותנו/
7 צריכא גט מספקא ליה וכו'. ופסק תלמודא הלכתא כשמואל אמר רב אשי אם היה יבמה כהן לחלוץ לה הכהן
8 ושריא לה למקדש דהא כהן לא מצי למיהדר לה דהא גרושה היא, וכפינן ליה לכהן לחלוץ לה ושריא, ומקשי
9 תלמודא איתגורי איתגר א"כ מצינו חוטא נשכר. והכי פירושו איתגורי איתגר, וכי בשביל זאת היבמה שחטאה
10 שקידשה עצמה ואסרה עצמה על הכהן תהיה נשכרת שנכוף את הכהן לחלוץ כדי להתירה לו, אלא ודאי אם
11 יהיה יבמה כהן לא נכוף את הכהן לחלוץ אלא מבקשין ממנו כמו שמצינו בשילהי פרק בית שמאי +שם
12 /יבמות/ דף קי"א ע"ב+ שיש שכופין ויש שמבקשין ה"נ מבקשין ממנו לחלוץ אם ירצה, ואז לא קרינן לשני
13 חוטא נשבר שבעבור חטאו אינו נשכר כלל. דבלא חטאו נמי היה כונסה בכך הואיל וזה רוצה, ואם לא ירצה
14 לא יחלוץ והשני לא יכניס. אלא אמר רב אשי ה"נ השתא דאיתמר הלכתא כשמואל אם היה יבמה ישראל נותן
15 השני גט ומותרת ליבם, אע"ג דאיכא למיחש שמא יאמרו חלץ וקידש זה וחזר וגירשה ונמצא אידך מחזיר
16 גרושתו +צ"ע מאי מחזיר גרושתו איכא הכא, חלוצתו הוה ליה למימר? ועיין בהערה הבאה+ ואנן קי"ל כגון
17 שלא בנה שוב לא יבנה והוא בכרת +מכאן ראייה לדעת מהרש"ל גיטין דף פ' ע"ב על רש"י ד"ה זינו דחלוצה
18 שנשאת אסורה ליבם מטעם אשת אח, ועיין במהרש"א שם, ובזה יש לישב תמיהתי בהערה ה', /הקודמת/
19 דלכך נקט גרושתו משום דע"י הנשואין והגירושין חלוצתו נפלה לפני היבם באיסור אשת אח שהוא בכרת+
20 אעפ"כ הותרה לו ולא חיישינן בהכי, אלא הותרה לו ליבם לכנוס וישאנה אם ירצה. אבל אם היה יבם רוצה
21 לחלוץ לא קנסינן ליה לשני המקדש למיתב גיטא. דאם איתא דקנסינן ליה הוה לן למימר +כלומר במימרא
22 דרב אשי+ דמוציא בגט ולא כדקאמר נותן לה גט, כדאשכחן גבי מעוברת